

Ontmoetingsplek van de toekomst

Januari 2022 - Gemeente Gorinchem

Inhoudsopgave

Inleiding **2**
Koppeling Integraal Sociaal Beleid (ISB) **3**
Wijkgerichte inzet Gemeente Gorinchem **4**
Ontmoetingsplek van de toekomst: **5**
Pijler 1: Doelstellingen waar ontmoetingsplekken aan bijdragen **6**
Welk doel dient de ontmoetingsplek van de toekomst? **6**
Spreiding over de stad **7**
Pijler 2: Organisatie van ontmoetingsplekken van de toekomst **10**
Wat is de aanpak van een ontmoetingsplek van de toekomst? **10**
Hoe wordt het beheer geregeld bij ontmoetingsplek van de toekomst? **11**
Hoe wordt omgegaan met commerciële activiteiten? **11**
Pijler 3: Ontplooien van maatschappelijke activiteiten **12**
Wat zijn de kaders voor subsidie vaststelling voor de ontmoetingsplek van de toekomst? **12**
Bijlage 1 ..... **13**

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan ‘ontmoetingsplek van de toekomst’. Dit beleidsplan is tot stand gekomen met behulp van de samenwerking tussen de verschillende buurthuizen en ontmoetingsplekken. Vanuit de buurthuizen en ontmoetingsplekken is er input gevraagd voor het beleidsplan; dit is grotendeels meegenomen in het voor u liggende voorstel. Een voorstel dat dus de visie weergeeft van buurthuizen, ontmoetingsplekken en de Gemeente Gorinchem.

Waar komen we vandaan?

Om een duidelijker beeld te creëren over waar we vandaan komen, geven we eerst een compacte samenvatting van de verrichte werkzaamheden van de afgelopen jaren en dit jaar. In 2016 is er veel veranderd voor de ontmoetingsplekken, zoals buurthuizen. Zo heeft de gemeenteraad kennisgenomen van de Transformatie van Sociaal Cultureel werk naar de Visie op Meedoen. In feite hield deze visie in dat de buurthuizen teruggegeven werden aan de inwoners. In 2017 is in Gorinchem de eerste opbouwmedewerker begonnen om de buurthuizen ondersteuning te bieden in hun algehele organisatie. De afgelopen jaren heeft deze opbouwmedewerker goed werk verricht in Gorinchem. Zoals bijvoorbeeld het oprichten van diverse stichtingen bij de verschillende ontmoetingsplekken, in samenwerking met de inwoners. Hierdoor lag de juridische en bestuurlijke verantwoordelijkheid niet bij de inwoners, maar bij opgerichte stichtingen. Met dit beleidsplan leveren we een bijdrage aan het Integraal Sociaal Beleid (ISB) van de Gemeente Gorinchem. Niet alleen heeft het beleidsplan een overkoepeling met het ISB, maar ook met de Kadernota Maatschappelijk Accommodatiebeleid Gorinchem (KMAG), waarin algemene kaders zijn opgesteld voor de accommodaties in de stad. De onderdelen professioneel beheer & exploitatie en de commerciële activiteiten van de KMAG komen terug in dit beleidsplan. Daarbij wordt ook gekeken naar het wegingskader wanneer een activiteit wel of geen onderdak kan vinden bij een ontmoetingsplek.

Ontmoetingsplek van de toekomst

Maar wat wordt er precies bedoeld met ‘ontmoetingsplek van de toekomst’?
Het is een plek waar activiteiten voor verschillende doelgroepen uit de wijk en de stad als geheel kunnen plaatsvinden. Ook is een ontmoetingsplek een platform voor eigen initiatieven. In een ontmoetingsplek kun je andere mensen uit je wijk ontmoeten, samen dingen ondernemen, en is er de ruimte om eigen activiteiten op te zetten. Een kenmerk van een buurthuis, en dus van een ontmoetingsplek, is dat ze multifunctioneel en toegankelijk zijn voor alle inwoners. Hierdoor is een breed scala aan functies en activiteiten binnen ontmoetingsplekken mogelijk. Daarom worden ontmoetingsplekken ook wel de spiegel van de samenleving genoemd; functies komen en functies gaan. Bij de invulling van deze functies wordt gekeken naar de behoeften van de gebruikers en de actuele thema’s in de samenleving. Ontmoetingsplekken worden bestuurd door vrijwilligers, waarbij zoals eerder genoemd de stichting de meest gekozen rechtsvorm is. Stichtingen en besturen zijn vrij om zelf een naam te kiezen voor hun ontmoetingsplek. Zo kan er gekozen worden voor bijvoorbeeld wijkcentrum, maar ook voor gemeenschapshuis.

Andere ontmoetingsplekken

Naast voornoemde ontmoetingsplekken zijn er in Gorinchem nog meer plaatsen die de ontmoeting van inwoners, maatschappelijke organisaties en andere relevante partijen faciliteren. U kunt hierbij denken aan kerken, moskeeën, wooncorporaties (bij Poort6), zorginstellingen en sportverenigingen. Daarnaast faciliteert de gemeente vanuit haar Vangnet taak op grond van de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) een basisvoorziening Inloopfunctie GGZ in de Wijk. Deze basisvoorziening biedt een laagdrempelige ontmoetingsfunctie voor inwoners die als gevolg van een psychische kwetsbaarheid geen aansluiting kunnen maken op algemene buurthuizen en ontmoetingsplekken. Inlopen GGZ in de Wijk zijn aan de Wijnkoperstraat 2 en Kop van de IJsbaan. In dit beleidsplan beperken we ons echter tot de buurthuizen en ontmoetingsplekken.

Samen met de ontmoetingsplekken staan we voor de uitdaging om ambities te realiseren. Deze ambities worden in dit beleidsplan toegelicht. Met de inwoners uit Gorinchem bouwen we aan een socialer, actiever en onder andere voor de betrokken doelgroepen minder eenzaam Gorinchem. Want samen maken we de stad.

Koppeling Integraal Sociaal Beleid (ISB)

Het sociaal maatschappelijk werk draagt bij aan een gemeenschappelijke ambitie uit het Integraal Sociaal Beleid (ISB): werken aan een democratische, inclusieve, solidaire en duurzame samenleving. Met de inzet van sociaal cultureel werk willen we bijdragen aan een stad waarin iedereen meedoet, zich kan ontplooien en verantwoordelijkheid neemt, voor zichzelf en de leefomgeving.

Door integraal samen te werken, verwachten we efficiënter en effectiever te kunnen werken. Zo worden verschillende beleidsterreinen aan elkaar gekoppeld door de gemeenschappelijke doelen uit het ISB. Het ISB is opgesteld vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid. Uitgangspunt is dat alle inwoners vanuit eigen regie zoveel mogelijk aan het roer staat van hun eigen leven. Met dit beleid richten we ons op preventie: zorgen dat inwoners zo snel mogelijk in beeld zijn op het moment dat er een ondersteuningsbehoefte ontstaat. Investeren in de persoonlijke kracht van onze inwoners, individueel en als lokale samenleving. Omzien naar elkaar, een helpende hand uitsteken en met een positieve blik kijken naar wat iemand wel wil en kan. Zo ontstaat er daadwerkelijk een sociaal Gorinchem.

Doelstellingen van het ISB

- Gezonde leefstijl
  Een gezonde leefstijl bestaat uit goed eten, bewegen en balans. Een juiste balans tussen werk en ontspanning is essentieel voor vitaliteit. Ook een goede nachtrust draagt bij aan een gezonde leefstijl. We focussen ons op de thema's Bewegen en gewicht, mentale gezondheid en middelengebruik.
- Gezonde leefomgeving
  Een gezonde leefomgeving is een omgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. We onderscheiden hierin de fysieke leefomgeving en de sociale leefomgeving.
- Iedereen kan meedoen
  Gorinchem is een stad waarin iedereen, ook de meest kwetsbare inwoners, zijn of haar toekomst in eigen hand kan nemen, kan meedoen naar vermogen en zich kan ontwikkelen. Mee kunnen doen in de samenleving draagt direct bij aan de fysieke- en mentale gezondheid van inwoners.
- Passende ondersteuning en zorg
  Veel inwoners hebben op een bepaald moment in hun leven behoefte aan ondersteuning en zorg. Het uitgangspunt van passende ondersteuning en zorg is dat het aansluit op de situatie van de inwoner.

Wijkgerichte inzet Gemeente Gorinchem

Vanaf 2014 is de welzijnsorganisatie in Gorinchem gestopt en heeft de gemeente samen met vrijwilligers de buurthuizen draaiend gehouden. Sinds 2017 kwam er het besef dat er een professionele opbouwwerker nodig was in de stad. Hieronder zijn de taken van de opbouwwerker visueel weergegeven. De opbouwwerker ondersteunt en versterkt de besturen van de buurthuizen. Daarnaast coacht en begeleidt de opbouwwerker de besturen. Ook maakt de opbouwwerker het mogelijk dat de besturen nieuwe initiatiefnemers, vrijwilligers en professionele (maatschappelijke) organisaties aan zich binden. De samenwerking tussen de besturen en partners van het sociaal domein wordt gestimuleerd en ondersteund. Hieronder is de rol van de opbouwwerker visueel weergegeven. In Gorinchem is één professionele opbouwwerker werkzaam. De opbouwwerker werkt samen met Gorinchem Beweegt, de wijkcoördinatoren, de cultuurcoaches en de netwerkcoördinator brede scholen.

Met de wijkgerichte inzet van de gemeente worden wijkinitiatieven ondersteunt. Met de intentie dat de initiatieven daarna op eigen kracht verder ontwikkeld worden. Door de professionele ondersteuning vanuit de gemeente kunnen initiatieven uitgevoerd worden.

Bestuur Ondersteunen bij het vormen van besturen, het werven van bestuursleden en het beleid vanuit de Gemeente Gorinchem overbrengen. De opbouwwerker is daarbij de schakel tussen het beleid en de uitvoering.

Beheer Werving en ondersteunen van vrijwilligers.

Activiteiten Behoefte inventariseren, burgerparticipatie bevorderen, activiteiten organiseren, burgerinitiatieven ondersteunen en de dagelijkse gang van zaken in beeld houden. Verbinding leggen met organisaties.

Ontmoetingsplek van de toekomst:

Het beleid voor ontmoetingsplek van de toekomst is opgebouwd uit drie pijlers:

- *Doelstellingen waar ontmoetingsplekken aan bijdragen*
- *Organisatie van ontmoetingsplekken van de toekomst*
- *Ontplooiing van maatschappelijke activiteiten*

Per pijler geven we een kort overzicht van de ambities.

GO2032 & ISB

De genoemde pijlers vormen de basis van 'ontmoetingsplek van de toekomst'. Met dit beleid voor de ontmoetingsplek van de toekomst sluiten we aan bij de behoefte van de inwoners van de stad en de kaders en doelstellingen van het Integraal Sociaal Beleid en enkele van de ambities vanuit GO2032, zoals:

- Verbonden wijken
- Diverse samenleving
- Jonge generaties
- Levende vesting.

Enkele doelen uit het ISB waaraan gewerkt wordt in ontmoetingsplekken van de toekomst zijn:

- Meer Gorcumers zijn bekend met de initiatieven en organisaties in hun buurt
- Meer Gorcumers weten buurthuizen en ontmoetingsplekken beter te vinden in hun buurt/wijk en maken daar vaker gebruik van.
- Meer inwoners staan klaar voor elkaar.
- Minder inwoners voelen zich eenzaam.

Doelgroepen

Het is van belang om de doelgroepen te omschrijven waarop een ontmoetingsplek van de toekomst zich focust. Dit kan per ontmoetingsplek variëren en is afhankelijk van de behoefte uit de wijk.
Een ontmoetingsplek is multifunctioneel en staat in principe open voor:

- alle inwoners, verenigingen, organisaties en groepen gericht op de inwoners van Gorinchem.
- activiteiten van maatschappelijke partners gericht op inwoners van Gorinchem.
- voorlichting- en informatiebijeenkomsten gericht op de inwoners van Gorinchem.
- cursussen en andere educatieve of culturele activiteiten gericht op de inwoners van Gorinchem.

Om het ontmoeten tussen inwoners mogelijk te maken en gebruik te maken van de kracht van de huidige partners in het maatschappelijke veld is het noodzakelijk om samen te werken.
Zowel op bestuurlijk als op uitvoerend niveau.

Integraal werken

Om dit mogelijk te maken, is integrale samenwerking (zoals ook bedoeld in het ISB) een noodzaak. Hieronder is een overzicht te zien van de verschillende beleidsterreinen waarmee wordt samengewerkt:

- Integraal Sociaal Beleid
- Kadernota Maatschappelijk Accommodatiebeleid Gorinchem
- Speelruimteplan
- Cultuurvisie
- De kracht van Sport.

De invloed van COVID op het ontmoeten

De huidige pandemie heeft ertoe geleid dat ontmoeten niet alleen plaats vindt in het buurthuis of wijkcentrum, maar ook daarbuiten. Zo hebben maatschappelijke en culturele partners 'nieuwe initiatieven' ontwikkeld, die Corona-proof plaats konden vinden, waarbij het ontmoeten centraal stond. Het nieuwe hybride werken kan leiden tot de inzet en het gebruik van accommodaties die passen bij het nieuwe ontmoeten.

Pijler 1: Doelstellingen waar ontmoetingsplekken aan bijdragen

Waarom zetten we hierop in?

Als het gaat om de buurthuizen in Gorinchem hebben we verschillende situaties gehad. In het verleden was er een welzijnsorganisatie die de buurthuizen exploiteerde. Vanaf 2014 worden de buurthuizen door organisaties, die bestaan uit vrijwilligers, gerund. Binnen een aantal jaar is er dus al veel veranderd. Er zijn nieuwe buurthuizen gevormd (zoals wijkcentrum Dalemplein), stichtingen zijn ontstaan en de opbouwwerker heeft hierin veel ondersteund. Binnen de gemeente is er geen specifiek beleid voor de buurthuizen ontwikkeld. Subsidies worden vooral verstrekt om een buurthuis exploitabel te houden. Door het wegvallen van een welzijnsorganisatie is een groot beroep gedaan op de vrijwilligers in de stad. Met dit beleid willen we duidelijkheid creëren rondom het sociaal maatschappelijk werk en aansluiten bij de doelen van het ISB. Wat kunnen we als gemeente samen met de stakeholders op het ontmoeten nog meer mogelijk maken. Daarom is het belangrijk om in te gaan op de buurthuizen/ontmoetingsplek van de toekomst. Waar staan zij voor, wat willen zij bereiken en hoe komen we daar samen met de gemeente naar toe.

Welk doel dient de ontmoetingsplek van de toekomst?

Eenzaamheid

Het bezoeken van een buurthuis en het hebben van sociale contacten, vermindert de eenzaamheid die kan ontstaan. Uit de Burgerpeiling 2021 zien we dat in Gorinchem 52% van de 65+'ers zich eenzaam voelen. Ook onder de inwoners van Gorinchem tussen 18 en 65 jaar oud heerst er veel eenzaamheid. Uit de Burgerpeiling uit 2021 blijkt dat 44% aangeeft zich matig tot (zeer) eenzaam te voelen. Dit zijn hoge cijfers en een belangrijk doel is dan ook om de eenzaamheid onder inwoners te verminderen.

De ambitie is dat de eenzaamheid in de stad verminderd wordt voor alle inwoners. Het streven is om de percentages te laten dalen naar het niveau van 2016, dat is een daling van 2%. We geloven dat het aanbieden van laagdrempelige activiteiten een middel is om bij te dragen aan vermindering van eenzaamheid. Daarom is het onze ambitie dat in iedere wijk wekelijks minimaal drie laagdrempelige activiteiten worden aangeboden, waarbij alle leeftijdsgroepen worden bereikt.

Signaleren

Een belangrijke rol van een ontmoetingsplek van de toekomst is de signalerende functie. In een buurthuis komen mensen van verschillende leeftijden. Buurthuizen kunnen signalen opvangen, bijvoorbeeld van eenzaamheid en dementie bij ouderen. Ook bij jongeren is het belangrijk om te signaleren. Dat gebeurt nu ook al bij het Centraal Punt. Er wordt gesignaleerd op de thuissituatie, eenzaamheid, middelengebruik, armoede en stress. Het signaleren kan in een vroeg stadium zijn, maar ook wanneer het probleem nijpender is en er wellicht meteen actie nodig is.

De ambitie is dat de buurthuizen in goede verbinding staan met degene naar wie ze kunnen doorverwijzen, zoals het sociaal team, jongerenwerk, stichting Leergeld en het onderwijs.

Bekendheid

Het belangrijkste doel van de ontmoetingsplek van de toekomst is dat het toegankelijk is voor iedereen en dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Met name de pandemie heeft laten zien dat het belang van sociale contacten extra naar voren is gekomen. Sociale contacten, mensen ontmoeten, is van belang voor onze fysieke en mentale gezondheid.

In de Burgerpeiling 2021 zijn cijfers over de bekendheid en het bezoeken van een aantal buurthuizen weergegeven. Ongeveer een derde van de respondenten is bekend met initiatieven of ontmoetingsplekken voor de leefbaarheid in hun wijk. 67% is hier niet bekend mee. Hieruit blijkt dat er verschillende buurthuizen zijn, die minder goed bekend zijn. Een belangrijke actie die nodig is om deze ambitie te bereiken, is de inzet van communicatie middelen. Het is belangrijk dat de activiteiten die er zijn, gepubliceerd worden zodat ze bij iedereen bekend zijn. Verschillende ontmoetingsplekken van de toekomst gaven aan dat ze moeite hebben met de communicatie. Vooral tijd speelt hierbij een grote rol.

De ambitie is dat de ontmoetingsplekken van de toekomst bij het dubbele aantal inwoners bekend zijn en daarnaast laagdrempelig zijn zodat mensen elkaar in buurthuizen kunnen ontmoeten. Daarnaast is de ambitie dat we de ontmoetingsplek van de toekomst kunnen ondersteunen bij de communicatie. Een belangrijk middel om de bekendheid van ontmoetingsplekken in de stad te vergroten is de website www.samengorinchem.nl

Ontwikkeling

Inwoners moeten zichzelf kunnen ontwikkelen. Dat kan in een ontmoetingsplek van de toekomst. Daarom zetten we ook in op ontwikkeling. Bijvoorbeeld door te stimuleren dat cursussen worden aangeboden voor mensen uit de wijk, een taalcursus of een computercursus zodat digitale vaardigheden verbeteren. Ook kunnen mensen in een buurthuis een vrijwilligersfunctie invullen. Zo kunnen zij zich ontwikkelen door activiteiten te volgen maar ook door anderen te helpen.

De ambitie is dat verschillende ontmoetingsplekken in de stad aanbod hebben voor de ontwikkeling van de inwoners van Gorinchem. Dit aanbod is afgestemd op de behoefte van de inwoner.

Wijk en buurt initiatieven

Elkaar ontmoeten draagt bij aan het bevorderen van de sociale cohesie. Uit de Burgerpeiling blijkt dat een derde van de inwoners zich betrokken voelt bij de (meeste) buurtbewoners (33%). 5% voelt zich bij vrijwel niemand betrokken en 13% bij de meeste buurtbewoners niet. Een ontmoetingsplek waar interessante activiteiten worden aangeboden en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, kan de burgerkracht stimuleren. We stimuleren dat inwoners uit de stad zelf activiteiten kunnen organiseren in een ontmoetingsplek van de toekomst. Natuurlijk altijd in overleg. Een goed voorbeeld van een buurtinitiatief is Buurtweb in Wijdschild.

De ambitie is dat we inwoners willen stimuleren om meer initiatieven in de wijk te ontplooien. Dit is ook belangrijk om de betrokkenheid onderling in de wijk te vergroten. Hiervoor is onder andere ondersteuning vanuit straat- en buurtactiviteiten en Bliek in Actie mogelijk. De aanvragen van Bliek in Actie willen we met 20% verhogen.

Spreiding over de stad

Geografisch evenwicht

De gemeente Gorinchem streeft naar een geografisch evenwichtige spreiding van functies en accommodaties over de verschillende buurten en wijken.
Ook wordt rekening gehouden met bereikbaarheid voor de gebruikers. Het gaat dan bijvoorbeeld over afstand, veilige toegangsroutes en voldoende parkeergelegenheid.
Zoals in het KMAG staat beschreven, is het belangrijk dat iedere wijk openbare speel- en ontmoetingsplekken (openbare ruimte), een ontmoetingslocatie (accommodatie) en wijkprofiel brede scholen heeft. Het is dus belangrijk dat in elke wijk in Gorinchem een ontmoetingslocatie is.
Daarnaast zijn er locaties/accommodaties die nu nog niet als ontmoetingsplek fungeren, maar dit wel kunnen worden.

Op dit moment zijn er bijna in iedere wijk ontmoetingsplekken die gesubsidieerd worden door de Gemeente Gorinchem. In het overzicht van de stad hieronder zijn deze plaatsen aangegeven. Er wordt een korte toelichting gegeven over de ontmoetingsplek. Daarnaast wordt er aangegeven door wie het beheer wordt geregeld, wat voor gebouw het is en of er subsidie vanuit de gemeente wordt gekregen.

= Huidige ontmoetingsplekken

= Speeltuinverenigingen

= Brede school die fungeert als ontmoetingsplek

Gildenwijk:

SamenÉen:

SamenÉen heeft een beheert een gebouw van de gemeente. Er wordt subsidie verstrekt vanuit het Sociaal Cultureel Werk (SCW). SamenÉen Gorinchem richt zich op de ontmoeting van de 'kwetsbare inwoners'. Het doel is het inzetten van de krachten en talenten van inwoners voor het realiseren van veranderingen in hun eigen omgeving. Dit gebeurt door het verbeteren van de leefbaarheid van een wijk of dorp, het vernieuwen van het aanbod van zorg en welzijn of het stimuleren van het meedoen aan de samenleving van mensen zonder en met een beperking.

Educatief Natuurcentrum:

Het Educatief Natuurcentrum beheert een gebouw van de gemeente. Er wordt subsidie verstrekt vanuit milieucommunicatie. Het Educatief Natuurcentrum een plaats waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Het Natuurcentrum biedt met mens, dier en natuur een plaats voor ontmoeting, meedoen, bewustwording en ontspanning. De focus van het Natuurcentrum ligt op duurzaamheid.

Brede school Gildenplein

De welzijnsruimte in de brede school is een ruimte voor de wijk. Deze ruimte wordt wekelijks gebruikt door wijkbewoners en organisaties zoals jongerenwerk en Humanitas, voor ontmoeting en verbinding. Het beheer loopt via de opbouwwerker en netwerkcoördinator brede scholen. Voor de activiteiten in de welzijnsruimte wordt subsidie verstrekt.

Stalkaarsen:

Buurtkamer Stalkaarsen

In Stalkaarsen is Buurtkamer Stalkaarsen. Ze beheren zelf het gebouw dat van SKG is. Sinds dit jaar krijgt de buurtkamer subsidie, daarnaast krijgen ze subsidie vanuit Bliek in Actie. Deze stichting verzorgt ontmoetingen en activiteiten. Buurtkamer Stalkaarsen heeft tot doel het faciliteren en ondersteunen van initiatieven voor en door wijkbewoners.

Haarwijk:

Centraal Punt

Centraal punt beheert een gebouw van de gemeente. Er wordt subsidie verstrekt vanuit SCW en vanuit cultuur. Deze multifunctionele ontmoetingsplek richt zich op inwoners vanuit de hele stad. Het bied een ontmoetingsplek voor iedereen. Een veilige, vertrouwde en inspirerende plek voor alle inwoners, waar zij ruimte krijgen én geven om actief met én voor elkaar hun talenten te ontwikkelen door middel van sociale, culturele, educatieve en sportieve activiteiten met diverse partijen uit de stad. Het Centraal Punt heeft vooral een visie op jongeren. Het Centraal Punt wil bereiken dat jongeren een plek hebben waar ze altijd terecht kunnen met uiteenlopende activiteiten. Er wordt daarbij gefocust op talentontwikkeling en ontmoeting.

Wijkcentrum Rozenobel
Rozenobel beheert een gebouw van Poort6. Er wordt subsidie verstrekt vanuit SCW. Het is de plek waar activiteiten voor verschillende doelgroepen uit de wijk en de stad als geheel plaatsvinden. Meedoen, met elkaar en met respect is het motto van de Rozenobel. In 2018 is de beweging richting zelfbeheer door de wijk ingezet en dat heeft geresulteerd in de oprichting van een stichting in 2020.

Lingewijk:

Speeltuinvereniging Lingewijk
De vereniging is in 1950 opgericht en bedruipt zichzelf en ontvangt geen subsidies. Het is dus financieel afhankelijk van zijn leden en de contributie. Activiteiten Commissie (JAC) organiseert jaarlijks vele leuke activiteiten voor kinderen (t/m 14 jaar) die lid zijn van Speeltuinvereniging Lingewijk. Van sport- en spel evenementen tot leuke discoavonden! Omdat de vereniging spelen en bewegen samen met andere kinderen ontzettend belangrijk vindt en ontmoeting centraal staat.

Gemeenschapshuis De Bogerd
De Bogerd wordt op dit moment geheel bestuurd en georganiseerd door vrijwilligers. Ze beheren zelf het gebouw van Poort6. Ze krijgen subsidie vanuit SCW. De stichting heeft de afgelopen jaren een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met diverse maatschappelijke organisaties, zoals bijvoorbeeld met Mee/Vivenz en het Alzheimer café.

Binnenstad:

De Aanlegsteiger
De Stichting Club en Buurthuiswerk Jeugdhaven Gorcum exploiteert naast een peuteropvang tevens een sociaal-cultureel activiteiten centrum. Het betreft onder meer verenigingen, clubs, zelforganisaties die met hun vrijwilligers hun activiteiten of vergaderingen - tijdelijk of voor langere duur - hier ontplooien. Zij maken daarbij gebruik van een grote zaal met bar en toneel, of van een van de kleinere ruimten. Ze beheren het gebouw zelf en krijgen in samenhang met de peuteropvang subsidie.

ULO/Fluxus
De ULO beheert een eigen gebouw en krijgt subsidie vanuit SCW. De ULO, Centrum voor cultuur, ondernemen en samenleving, is dé ontmoetingsplek die mensen verbindt met diverse achtergronden en uitgangspunten. Het faciliteert mensen op het gebied van cultuur, educatie en ondernemerschap en biedt ruimte aan interactie en duurzame menselijke ontwikkeling.

Laag Dalem:

Buurt- en Speeltuinvereniging West
BSV-West beheert een eigen gebouw. Ze krijgen geen subsidie. BSV-West is een buurt en speeltuin vereniging in Gorinchem oost, hier kunnen kinderen spelen in een veilige omgeving. Er is een seniorensoos en er worden andere activiteiten georganiseerd voor zowel jong en oud.

Hoog Dalem:

Brede school Dalemplein
In 2022 opent Brede School Dalemplein in Hoog-Dalem zijn deuren. Het zal beheert worden door verschillende organisaties. Het gebouw is van de gemeente en er wordt subsidie verstrekt vanuit SCW. Later in dit beleid wordt er meer verteld over de functie van de Brede Scholen.

Dalem:

De Elzenhof
De Elzenhof wordt momenteel gebruikt door zo'n 20 verschillende partijen. Een deel van deze partijen maakt gebruik van de aangrenzende gymzaal. De rest maakt gebruik van de verschillende zalen in de Elzenhof. De deelnemers doen dit aan de hand van zelfstandig sleutelbeheer. Momenteel ligt het beheer van de Elzenhof bij de Gemeente en wordt er subsidie verstrekt vanuit SCW. Naast de Elzenhof staat nog de oude Floris van Dalemschool. Dit pand wordt gebruikt door de Festiviteitenvereniging Dalem. De oude Floris van Dalemschool staat al jaren op de lijst om gesloopt te worden. Dit houdt in dat de festiviteitenvereniging hun clubhuis zou kwijtraken. Er worden gesprekken gevoerd over een verhuizing van de Festiviteitenvereniging naar de Elzenhof. Veel inwoners van Dalem en Gorinchem Oost zijn lid van de festiviteitenvereniging. Het is dus belangrijk dat zij gehuisvest kunnen blijven in Dalem.

Brede scholen:
In Gorinchem zijn 5 brede scholen: Het Gildenplein, IKC Merweplein, Het Schuttersplein, Het Lingeplein en vanaf 10 januari 2022 ook het Dalemplein. In een brede school zijn meerdere partijen gehuisvest in één gebouw;
Een Brede School is een netwerk van voorzieningen voor kinderen, ouders en de buurt, met school als centraal punt. Het kan hierbij gaan om één fysiek gebouw maar ook om voorzieningen die in eenzelfde wijk/stadsdeel liggen en samenwerkingsafspraken met elkaar hebben. De primaire focus van een Brede school ligt altijd bij het geven van onderwijs. De verbinding tussen driehoek ouder, school, straatomgeving maakt dat in een brede school meerdere educatieve doelen te behalen zijn, die ook door andere maatschappelijke partners in de stad nagestreefd worden. In 2 brede scholen in Gorinchem, namelijk het Gildenplein en het Dalemplein, wordt de buurthuisfunctie in het bijzonder uitgedragen, hier vinden veel activiteiten plaats voor de wijkbewoners en inwoners van Gorinchem. Naast Brede scholen zijn de buurtcentra uitermate geschikt om onderdak te bieden aan allerlei clubs die (stedelijke) activiteiten aanbieden maar zelf geen vaste stek hebben.
De netwerk coördinator brede scholen heeft zich de afgelopen jaren, meer dan voorheen, gericht op de buurthuisfunctie (wijkprofiel) van de Brede scholen in nauwe samenwerking met de opbouwwerker.

De ambitie is dat er in elke wijk ontmoeting plaatsvindt die aansluit bij de behoeftes van de inwoners. De rol van de gemeente is ondersteunend en faciliterend, afhankelijk van de activiteit.

Pijler 2: Organisatie van ontmoetingsplekken van de toekomst

Waarom zetten we hierop in?
Het is belangrijk dat de doelen die we willen bereiken worden ook daadwerkelijk uitvoerbaar zijn. Realistische doelen. In deze pijler wordt de aanpak uitgelegd. Ook gaan we in op twee uitgangspunten van het KMAG, namelijk professioneel beheer en commerciële activiteiten.

Wat is de aanpak van een ontmoetingsplek van de toekomst?

Samenwerking en expertise delen:
Voor een ontmoetingsplek van de toekomst is samenwerken belangrijk. Het gaat hierbij om samenwerken met inwoners en diverse organisaties. Denk bijvoorbeeld aan het samenwerken tussen een buurthuis en een school.

Er is ook samenwerking met de verschillende ontmoetingsplekken onderling. Door deze samenwerking kan er afstemming plaatsvinden, kunnen vrijwilligers worden uitgewisseld en kunnen ze elkaar ondersteunen. Ook kunnen ze met elkaar hun ambities bespreken. Verschillende buurthuizen spreken verschillende doelgroepen aan. Bij Centraal Punt komen meer jongeren dan in de Bogerd, waar weer veel ouderen naar toe komen. Belangrijk is dat er voor iedereen in de stad een plek is waar ze terecht kunnen. Om ervoor te zorgen dat het voor iedereen duidelijk is wat er in de stad is, kan er een stadsagenda gemaakt worden. Hierin staan alle activiteiten die plaatsvinden in de stad.

De ontmoetingsplekken van de toekomst kunnen gebruik maken van elkaars expertise. Zo komt het samenwerken onderling nog meer tot uiting. Momenteel is er een whatsapp groep van de verschillende ontmoetingsplekken waardoor zaken snel met elkaar gedeeld kunnen worden. Ook is er, op initiatief van Jan Kant, elke maand een overleg bij een van de buurthuizen waarbij deze groep samenkomt. Hierbij is ook de opbouwwerker aanwezig. Tijdens deze overleggen wordt de stand van zaken in elke ontmoetingsplek besproken, wordt expertise gedeeld en de actuele thema's stadsbreed opgepakt.

Een opmerking die hierbij gemaakt moet worden, is het risico dat er gedacht wordt vanuit competitie. Competitie om bezoekers, vrijwilligers en fondsen. De gemeente wil ervoor zorgen dat het risico op competitie zo laag mogelijk is. Een manier waarop dit gedaan kan worden is door het geven van richtlijnen voor de huur.

De ambitie is dat de stichtingen van ontmoetingsplekken steeds meer gaan samenwerken en met elkaar door ontwikkelen. Ook is de ambitie dat ze gebruik blijven maken van elkaars expertise. Stichtingsbesturen werken samen in de stad en leren van elkaar. Voor alle leeftijdscategorieën vinden activiteiten plaats verspreid over de stad en in de wijk. Inwoners zijn goed geïnformeerd over deze activiteiten.

Hoe wordt het beheer geregeld bij de ontmoetingsplek van de toekomst?

Professioneel beheer

Het professioneel beheer en exploitatie van met name de sociaal maatschappelijke accommodaties wordt voor vrijwillige besturen steeds complexer. Dit komt onder andere door steeds minder beschikbare vrijwilligers, de vele verantwoordelijkheden (financieel en personeel) en de hoge eisen die worden gesteld aan kwaliteit en professionaliteit (bijv. veiligheid, toegankelijkheid, duurzaamheid maar ook aan de administratie). Uitgangspunt in het KMAG is dat professioneel beheer wenselijk is. Dit kan worden uitgevoerd door vrijwilligers, maar kan helaas niet altijd en overal geleverd worden. Het blijft maatwerk per locatie.

Stichtingen kunnen mogelijk een betaalde beheerder inschakelen. Uit onderzoek van Verweij-Jonker blijkt dat een betaalde kracht één van de grootste factoren is voor duurzaamheid van een ontmoetingsplek. In de visie van de gemeente is een betaalde beheerder gewenst, mits het in het verdienmodel van de ontmoetingsplek past.
Ook zijn er mogelijkheden om in overleg met Avres mensen met een afstand tot een arbeidsmarkt in te zetten als beheerder.

Onze ambitie is dat alle buurthuizen kunnen bestaan met hulp van vrijwilligers en steeds meer toewerken naar zelfbeheer door stichtingen of verenigingen.

Hoe wordt omgegaan met commerciële activiteiten?

In het KMAG is beschreven dat maatschappelijk vastgoed er primair is voor de maatschappelijke functies (activiteiten). Om deze maatschappelijke functies rendabel te maken, kunnen commerciële activiteiten nodig zijn. Onder bepaalde voorwaarden kunnen deze commerciële activiteiten, die ruimer zijn dan de bestaande para commerciële activiteiten, worden toegestaan in maatschappelijk vastgoed. De activiteiten moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Commerciële activiteiten zijn ondergeschikt aan de maatschappelijke functie;
- Commerciële activiteiten zijn ondersteunend aan de functie en met name voor wat betreft de programmering;
- De inkomsten uit commerciële activiteiten komen volledig ten goede aan de maatschappelijke functie;
- Bestemmingsplan en vergunningen moeten op orde zijn, c.q. dienen op orde gemaakt te worden.

Dit is een puzzel die om maatwerk vraagt!

Bij de ontmoetingsplekken ligt de focus op het faciliteren van maatschappelijke activiteiten. Voor efficiënt ruimte gebruik zijn commerciële activiteiten met een maatschappelijk doel mogelijk in een ontmoetingsplek. Commerciële activiteiten fungeren als kostendrager voor de maatschappelijke activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan de verhuur van ruimte voor taallessen. De stichtingen kunnen verschillende tarieven hanteren voor commerciële en maatschappelijke activiteiten.

Vanuit het KMAG wordt geadviseerd om twee pilotprojecten te selecteren en daarvoor de gehele puzzel van het toestaan van commerciële activiteiten ten behoeve van professioneel beheer uit te werken. Aan de ene kant moet recht worden gedaan aan de vereiste legitimiteit (zoals drank- en horecavergunningen, het bestemmingsplan en passende huurvoorwaarden), aan de andere kant moet er voldoende ruimte blijven voor een goede maatschappelijke invulling.

De ambitie is om te starten met pilot projecten.

Pijler 3: Ontplooien van maatschappelijke activiteiten

Waarom zetten we hierop in?
In het KMAG is een wegingskader opgenomen voor het accommoderen van maatschappelijke initiatieven. Hiervoor verwijzen we naar bijlage 1. Het is belangrijk dat er bepaalde kaders zijn die afgewogen kunnen worden om te beslissen of er wel of geen accommodatie nodig is en of er wel of niet subsidie wordt gegeven aan een gebouw of aan een ontmoetingsplek. Dit wordt een afwegingskader genoemd.

Wat zijn de kaders voor subsidie vaststelling voor de ontmoetingsplek van de toekomst?

Subsidie gebouw
Om ontmoetingsplekken in stand te kunnen houden, is (gedeeltelijk) subsidie voor huur en exploitatie van een gebouw noodzakelijk. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het gebouw en het gebruik van het pand voor maatschappelijke activiteiten.

Subsidie activiteiten
Het is belangrijk dat er doelstellingen aan een subsidieregeling hangen. De doelstelling om in aanmerking te komen voor de subsidieregeling is dat de veerkracht en het psychosociaal welbevinden van de inwoners versterkt wordt.

Activiteiten die in aanmerking komen voor subsidie moeten bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen. Ook moeten activiteiten onderbouwd een bijdrage leveren aan de vastgestelde beleidsdoelen van het sociaal domein, zoals verwoord in het vastgesteld ISB. Daarnaast moet de activiteit bijdragen aan het bieden van laagdrempelige inloopvoorzieningen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, maar waar ook ruimte is voor ondersteuning van inwoners. Activiteiten moeten ook ruimte bieden aan inwoner- of wijkinitiatieven.

De nadere regels met betrekking tot het verstrekken van subsidies voor ontmoetingsplekken zullen nog worden uitgewerkt (dit is een bevoegdheid van het college).

Bijlage 1

Het afwegingskader presenteert een waarderingsinstrument waarin de belangrijkste kernwaarden van overheid, markt en samenleving samenkomen.

- Kernwaarde overheid: legitimiteit (rechtstaat, grondwet, rechtmatigheid);
- Kernwaarde markt: rendement (efficiency, effectiviteit, doelmatigheid); en
- Kernwaarde samenleving: betrokkenheid (solidariteit, engagement, eigenaarschap)

De balans tussen deze drie kernwaarden en hun onderlinge verhouding kan veranderen, maar de waarden die ze nastreven zijn noodzakelijk voor het oplossen van publieke problemen.

Legitimiteit
Drie vormen van legitimiteit:
Democratische legitimiteit:
Past het initiatief binnen het beleid? Is het vastgelegd in raadstukken?
Hoe past het initiatief binnen alle instrumenten die de gemeente al heeft. Is het aanvullend, vernieuwend, verbindend of concurrerend? Maakt het een verschil?
Levert het initiatief een bijdrage aan de samenleving en ontmoeting is een centraal of wezenlijk onderdeel?
Juridische legitimiteit: is het initiatief legaal in de breedste zin van woord? Aandachtpunten zijn inkoop en aanbesteding, technisch, ruimtelijke ordening, vergunningen etc..
Output legitimiteit: is de uitkomst van het initiatief ook gewenst? Bijvoorbeeld kijkend naar andere beleidsterreinen: ruimtelijke ordening, veiligheid, gezondheid etc..

Rendement
Benodigde tijd en middelen: hoeveel middelen heeft het initiatief nodig? Investeringsmiddelen en/of exploitatiebudget. Zijn er alternatieven beschikbaar?
Maatschappelijk/financieel rendement: heeft het initiatief aantoonbaar maatschappelijk rendement en financieel rendement (nu en in de toekomst)?
Staat de gemeentelijke investering/exploitatie in een redelijke verhouding tot het aantal bewoners dat deelneemt/bezettingsgraad?

Betrokkenheid
Voor wie doe je het? Is er een brede behoefte/draagvlak? Hoeveel mensen doen mee?
Wie vormen het personeel/vrijwilligers?
Hoe groot is de betrokkenheid van de inwoners ten aanzien van het oplossen van de eigen problemen (eigenaarschap)?
Overstijgt het maatschappelijke initiatief het particuliere belang (is het een weloverwogen eigenbelang voor de samenleving)
Is er voldoende organisatiekracht en is deze duurzaam.